

Kære Retsudvalg

Med jævne mellemrum efterspørger eksperter og politikere mere forskning i det der populært kaldes "fødekæden til kriminelle bander". Jeg overvejer netop at skrive mit sociologisk speciale om den sociale dynamik og organiseringen blandt løse kriminelle netværk af etniske drenge/mænd, herunder vil jeg blandt andet belyse, hvad der driver visse unge mod netværkene (og den hårde kriminalitet) og et liv langt fra normaliteten. Derudover vil jeg beskrive de formelle som uformelle hierarkier der findes internt i netværkene, herunder hvad der fører til op- og nedstigning (prestigestrukturer). Et studie af sådan art vil kræve en form for deltagerobservation samt informantinterviews blandt personer i de kriminelle miljøer. Eller som sociolog Michael Hviid Jacobsen har udtrykt det – for at stoppe rekrutteringen til kriminelle bander kræver det, at forskeren "kommer ind i de kriminelle miljøer".

Det anser jeg for så vidt, som muligt. Mit problem opstår derimod ved, at jeg med en eksklusiv adgang til kriminelle miljøer formentlig vil blive bekendt med oplysninger om kriminelle gerninger og personer, som politiet og retsvæsen kan have interesse i. Det har den konsekvens, at politiet (eller mere præcist domstolene) kan forlange, at jeg udleverer oplysninger om mine informanter og mine lokaliteter (som selvfølgelig vil være anonymiseret i specialet). Ønsker jeg ikke at gøre det, kan jeg i sidste ende idømmes ubetinget straf på op til (vist nok) 2 år. Jeg har konfereret med professor i strafferet Vagn Greve om problematikken, og han slog fast, at man som forsker har udtalepligt, som alle andre borgere her i landet, såfremt man ligger inde med viden om kriminelle forhold. Modsat præster, læger, forsvarsadvokater og til dels psykologer og journalister har forskere ikke mulighed for at tilkalde sig retten til tavshedspligt. Det vanskeliggøre mit speciale væsentligt i og med det empiriske grundlag uundgåeligt vil indeholde viden om kriminelle forhold.

Mit spørgsmål er derfor: om det virkelig kan passe, at forskningen i og omkring kriminelle miljøer skal bremses af forskerens manglende mulighed for at tilkalde sig retten til tavshedspligt?

Jeg er bange for, at den manglende mulighed for at dække over sine kilder, kan være en uheldig stopklods i forhold til forskningen indenfor området omkring kriminelle miljøer. Og netop denne type forskning har stået stille i Danmark de sidste 20 år!

PS. Jeg er klar over, at et speciale kan vinkles meget forskelligt, og at det muligvis kan undgås at inddrage konkrete empiriske eksempler på kriminelle begivenheder. Men som Vagn Greve fortalte skal læseren (i mit tilfælde vejleder og bedømmer) altid har mulighed for at gennemse det materiale, hvorpå jeg drager mine konklusioner.

Med venlig hilsen

Kasper Bisp Hansen

Stud.scient.soc., Københavns Universitet